

Riksföreningen för skolsköterskor

I år är inget vanligt år, i år firar Riksföreningen för skolsköterskor 80 år! 80 år som vi i föreningen så klart är oerhört stolta över. Genom åren har Riksföreningen för skolsköterskor fungerat som en plattform för samarbete, utbyte av kunskap och för att driva fram förbättringar inom och för vår profession. Vi är, och har alltid varit, en förening och profession i ständig förändring. Vi är också mycket glada över att kunna konstatera att vi under de senaste åren har hållit en stabil medlemssiffra, i dag är cirka 2500 skolsköterskor medlemmar i vår förening.

Vi kan inte se tillbaka på dessa 80 år utan att tänka på våra pionjärer som spelade en avgörande roll i att etablera Riksföreningen för skolsköterskor och göra det möjligt för oss att stå där vi är idag. En av dessa pionjärer var Harriet Elmblad, Riksföreningens första ordförande. Hon var en visionär och en stark förespråkare för skolhälsovården och dess betydelse för elevernas välbefinnande och framtid. Hennes insatser lade grunden för vår profession och hon inspirerade och banade väg för kommande generationer av skolsköterskor.

Ett av Riksföreningens främsta strävanden har alltid varit att synliggöra skolsköterskans viktiga arbete. Riksföreningen och dess styrelse arbetar med att lyfta fram vårt arbete och visa på vilken stor påverkan vi har på elevernas hälsa, lärande och utveckling. Vi skolsköterskor möter barn och ungdomar dagligdags. Vi är faktiskt den enda professionen i skolan som träffar alla barn och ungdomar genom det basprogram som finns beskrivet i *”Vägledning för elevhälsan”*. I och med det har vi en unik möjlighet att fånga upp hur barn och ungdomar mår idag. Tyvärr framkommer det, under dessa besök, att många barn och ungdomar idag känner en oro, ångest och kanske även en frustration och rädsla för framtiden. Vi ser också under dessa besök hur viktigt det är för barn och ungdomar att ha en fungerande skolgång, det är så tydligt att hälsa och lärande går hand i hand. Genom vårt deltagande i skolornas elevhälsoteam kan vi lyfta barnens och ungdomarnas röster. Vi kan påverka och bidra till hur skolorna kan arbeta hälsofrämjande på grupp- och organisationsnivå. Vi skolsköterskor kan även bidra med en viktig pusselbit när pusslet kring en elevs svårigheter i skolan läggs, detta eftersom vi kan ha mycket värdefull information som vi fått i det individuella mötet med eleven. Genom att vara med och lägga detta viktiga pussel kan eleven få de anpassningar och stöd som hen har rätt till i skolan och på så sätt möjliggöra att eleven kan nå kunskapskraven i skolan. Ibland behöver vi skolsköterskor också vara den som påminner våra barn och ungdomar om att en del motgångar faktiskt hör livet till och att dessa inte per automatik är likställda med psykisk ohälsa.

Vi som Riksförening arbetar även med att kompetenshöja vår profession, det gör vi bland annat genom att årligen arrangera en tvåda-

garskongress. I år, vårt jubileumsår, kommer 1500 skolsköterskor att samlas i Stockholm för två dagar fulla av intressanta föreläsningar, nätverkande och minglande. Vi ger också ut en medlemstidning *”Skolhälsan”* 4 ggr/år där vi publicerar artiklar om ämnen som skolsköterskorna möter i sin vardag. Dessutom vill vi även främja forskning och utveckling inom vårt område och har därför sedan ett antal år tillbaka samarbete med lärosäten, forskare och doktorander.

Eftersom skolsköterskan är en del i en samlad elevhälsa har Riksföreningen för skolsköterskor även ett nära samarbete med de övriga professionsföreningarna, Sveriges skolkuratorers förening, Svenska skolläkarföreningen och PSIFOS (Psykologer i förskola och skola). Vi har regelbundna ordförandemöten och en gång per år träffas samtliga föreningars styrelser för att gemensamt diskutera aktuella ämnen och utmaningar. Förra året anslöt även en ny intresseförening som samlar specialpedagoger och speciallärare inom Sveriges Lärare. En aktivitet som vi som samlad elevhälsa genomför varje år är att arrangera en föreläsning/paneldiskussion under Almedalsveckan.

Riksföreningen för skolsköterskor finns även med i referensgrupper/arbetsgrupper inom vårt område och vi svarar även på remisser som kommer från regeringen och andra myndigheter och som berör vår profession.

Vad ser vi för utmaningar framåt? Vi fortsätter tyvärr att läsa om en ökad psykiska ohälsa bland våra barn och ungdomar och om långa väntetider inom framförallt barn- och ungdomspsykiatri. Folkhälsomyndigheten rapporterar om en ökad andel med

övervikt och obesitas bland ungdomar och vi får ta del av rapporter som beskriver att den problematiska skolfrånvaron ökar. Vi kan inte lösa dessa utmaningar ensamma, det krävs ett väl fungerande teamarbete. Ett teamarbete som handlar om en fungerande och likvärdig elevhälsa, men också ett teamarbete tillsammans med barn- och ungdomspsykiatri, barn- och ungdomsmedicin samt socialtjänst. Det arbete som vi just nu ser som ett av det viktigaste, bland annat gällande dessa utmaningar, är framtagandet av ett Nationellt hälso- program där vi finns representerade i de två arbetsgrupper som berör skolåldrarna. Vi har under flera år försökt påtala att elevhälsan runt om i landet inte är likvärdig. Genom detta arbete hoppas vi komma mycket närmare en likvärdig elevhälsa och med det göra verklig skillnad för våra barn och ungdomar i att kunna ge dem en god grund för en hälsosam och framgångsrik framtid. Det är vi skyldiga alla våra barn och ungdomar i Sverige!

Mia Göransdotter Hammar

Ordförande Riksföreningen
för skolsköterskor

